

natief -o) de rol van de Latijnse persoonsnamen op *-inius* over : *Aldiniacas* (= Audignies) hoort bij de persoonsnaam *Aldo*, *Harminiacas* (= Harmignies) bij *Harmo*. Bij tweestammige persoonsnamen, alsmede bij afgeleide persoonsnamen met bijtonig blijvend suffix, is het toponymisch suffix *-iacas* : *Gisalberhtiacas* (= Gelbressée) hoort bij *Gisalberht*, *Alamundiacas* (= Lamontzée) bij *Alamund*, *Siniwaldiacas* (= Semousies) bij *Siniwald*, *Landiliacas* (= Landelies) bij *Landilo*.

In uitzonderlijke gevallen treedt een Latijnse persoonsnaam op : Pérenchies bv. zal wel op *Parentiacas* teruggaan (cf. Parenty) ⁽¹⁾.

Zeldzaam is eveneens de afleiding van een waternaam : *Orciacas* (= Orchies) bij waternaam *Orca*, *Soniacas* (= Soignies) bij waternaam *Sona*, *Labentiacas* (= Laventie) misschien bij een waternaam *Labentia*. Ook dit kwam reeds in Gallo-Romeinse tijd voor : *Siliacum* (= Silly) ligt aan de Sille.

In Romaans gebied zijn de Gallo-Romeinse namen op *-iacum* en de Merovingische op *-iacas* fonetisch duidelijk van elkaar gescheiden gebleven (zodat men op grond daarvan Juvigny bv. mag terugvoeren op Gallo-Romeins *Juviniacum*, Juvignies op Merovingisch *Giviniacas*), al zijn wel enkele namen van het ene type naar het andere overgelopen, en hebben scribenten ook al eens verward.

In Germaans gebied daarentegen zijn beide naamtypen fonetisch volkomen samen gevallen. Dwars door beide groepen heen loopt een nieuwe differentiatie, die uitsluitend van ritmische aard is. Tengevolge van het woordritme kon het gebeuren dat *-ac-* een sterk bijaccent bewaarde : aldus bv. Gallo-Romeins *Antunnacum* > Andernach, *Bastoniacum* > Bastenaken, *Bastnach* (= Bastogne), *Cimbrasiacum* > Semmerzake, *Cruciniacum* > Kreuznach, *Montiniacum* > Montenaken, *Quintiniacum* > Quintenach, en Merovingisch *Aldiniacas* > Oudenaken, *Hludiniacas* > Lanaken, *Hrōpsiniacas* > Rozenaken (= Russeignies). Doorgaans echter werd het accent op de eerste lettergreep geconcentreerd, bv. Gallo-Romeins Wervik, Kortrijk, Jülich, Zülrich, naast Merovingisch Deerlijk ; latere rekking van *i* in open lettergreep leidde meestal tot *ē* (Scheldewindeke, enz. ; vandaar ook de familienaam Van Werveke, naast Wervik), soms tot *ī* (Kaprijke, Kortrijk).

De uitgang van de namen op *-(in)iacas* is duidelijk die van de Romaanse accusatief pluralis. Het ligt echter voor de hand dat de breuk in de traditie (Gallo-Romeinse namen enkelvoud, Merovingische meervoud), precies tussen Gallo-Romeinse en Merovingische periode in, dient verklaard te worden door de invloed van de Germaanse patronymische nederzettingsnamen op *-ingas*, die in diezelfde 5^e eeuw zo productief waren. In deze laatste is *-ingas* de nominatief en accusatief pluralis, waarnaast ook de datief pluralis *-ingum* optreedt ; in het Hoogduits is *-ingas* later vervangen door *-inga*. De equivalentie Romaans *-iacas* = Germaans *-ingas*, *-ingum*, blijkt nog altijd aan de Frans-Duitse taalgrens in Luxemburg, waar bv. Habergy (< *Harifripiacas*) in het Duits Heverdingen (< *Harifripingum*) heet, en Halanz (893 *Holonzeias*) Holdingen.

De namen op *-(in)iacas* zijn dus een hybridische Germaans-Romaanse formatie :

⁽¹⁾ Dergelijke nog in de 5^e eeuw productieve Latijnse persoonsnamen op *-entius*, *-entio* liggen denkkelijk, met Romaanse palatalisering van de dentaal, ten grondslag aan het Germaanse antroponymisch suffix *-tso* (*Magintso*, uit *Magintio*, bij Magin ; *Warintso*, uit *Warintio*, bij Warin ; *Baldtso*, uit *Baldtjo*, bij Baldo, enz.).